

НАШЕ ЖИТІЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

Ч. 27 (122)

АВГСБУРГ, 14. ЛИПНЯ 1947

РІК III

Бої українських повстанців

Згідно з повідомленням варшавського уряду, спеціальні відділи при підтримці війська провадять тепер широку акцію проти чисельності великих груп українських повстанців. Під час тяжких боїв в околицях Любліну й Кракова та на советському і чехословацькому кордонах, як подають, впало велике число українців. Між полоненими є також члени тієї групи, яка в березні цього року забила польського віцеміністра війни генерала Сверчевського.

Ще одна промова президента Трумена

Вашингтон. -- Президент Трумен виголосив промову на щорічних зборах асоціації сприяння прогресу серед негрів США. В цій промові президент сказав, що останні події в світі підкреслюють конку потребу цілковитої рівності всіх людей не зважаючи на релігійну й расову різницю. Треба у всьому світі досягти того, щоб не людство захищало свої права, а уряди захищали недоторкані права людини.

Американський конгрес в справі пляну мін. Маршала

Вашингтон. -- В американському Конгресі внесено проект, на підставі якого США має стримати всяку допомогу тим державам, які не візьмуть участі в допомоговому пляну мін. Маршала. В політичних колах Вашингтону притискають, що з причинами допомогових додаткових державам сателітам Советського Союзу прірва між сходом і заходом ще збільшиться.

Опубліковано англійський індійський плян

В англійському парламенті проголошено індійський закон незалежності. На підставі цього закону з 15. серпня Індія буде поділена на дві незалежні домінії, "Пакістан" (мусульманська держава) і "Індія" (гіндуська держава). Король Англії призначить для кожної країни генерал-губернатора. Від 15. серпня постанови англійського парламенту не будуть мати сили в Індії. Англійський уряд від 15. серпня всю відповідальність передає на уряди доміній. Індійські князівські держави будуть також незалежні, але під зверхністю англійського короля. Англійський король зреється титулом "цісаря Індії", коли того забажають британські домінії.

Еспанія — монархія

Мадрид. -- Еспанське міністерство інформації повідомило, що в неділю 6. 7. відбулося народне голосування про намісництво престолу ген. Франко. За законом голосувало 75—83%. Приблизне підрахунки переведено на підставі результатів голосування в великих еспанських містах: Мадрид, Барселони, Сарагоси і Більбао. В Мадриді з 828.592 у правнених до голосування 622.440 голосувало за законом, 87.944 проти, 22.061 листків було недійсних або порожніх. В Більбао з 140.000 у правнених до голосування за законом голосувало 106.000, 10.000 проти, 5.000 листків було недійсних.

Ген. де Голь про роль Франції

В Ліль генерал де Голь виголосив промову, в якій заявив, що Франція мусить залишитися західною державою і співпрацювати над створенням Європи, яка б складалася з „вільних людей і незалежних держав“. Така Європа може бути чинником рівноваги між СССР і США. В цій ситуації Франція може відіграти дуже важливу роль, якщо усвідомить собі, що є західною державою. І тому за всяку ціну треба протиставитися і не допустити щоб Франція опанувала урід, який стояв би під чужими впливами.

B 171 річницею незалежності США

З приводу свята американської незалежності 4. липня президент Трумен виголосив промову у місті Шарльоттель (Вірджінія), вибравши за місце промови будинок творця американської декларації незалежності Томи Джеферсона.

Президент Трумен підкреслив, що головна перешкода мирного співжиття всіх націй у світі — це намагання взаємно ізолятуватися. Ми вже переконалися, — сказав през. Трумен, — що нації перебувають у постійній залежності одна від одної. Головна передумова мирного співжиття — це той факт, що кожна влада має творитися на підставі вільного вияву волі півладників. На жаль, в багатьох державах влада ніби переслідує саме протилежні цілі. Тому другим домаганням поруч із усуненням ізоляції має бути пошана до прав людини. Доки цих основних прав не матиме людство у дуже великій частині нашого світу, доти люди будуть жити в страху за свої права і свою безпеку. До цього треба додати і потребу цілком вільного обміну інформації, думок і знань поміж поодинокими народами, а також уможливлення їм відбудувати інші держави". Повторюючи думки Джеферсона, президент Трумен проголосив, що „було б дуже наївним вірити, що можна штучно ізоляцією

і зловмисним неінформуванням стримати нації перед війною. На жаль, треба сконстатувати, що деякі держави досі ще будують перепони проти такого обміну інформацій і думок. Деякі навіть інформують просто не вірно своїх громадян про умови життя в інших державах. Таким чином вони сіють недовір'я й непошуану до себе. Таке незнання і така зловмисність мусить бути припинені і подібна пропаганда усунена. Я в домі Джеферсона кличу всі нації до усунення бар'єрів". Четвертою вимогою до співжиття вважає президент Трумен економічну і фінансову співпрацю всіх народів.

Англійський мін. закордонних справ Бевін виголосив з приводу свята незалежності США промову в американському товаристві в Лондоні. Після похвал на адресу американського й французького міністрів закордонних справ Бевін сказав: „я люблю російський народ, бо протягом усього свого життя я мав багато діла з простими людьми, не розумію, чому світ мав би ділитися через якісні ідеології".

Генерал Айзенгауер в своїй промові зауважив, що якщо США не допоможуть світові відбудувати спільній мир, не виключається можливість третьої світової війни.

Загально-європейська конференція

Франція і Англія з огляду на неуспіх конференції трьох міністрів закордонних справ, вислали 22 європейським державам запрошення на загальну європейську конференцію, що розпочалася 12. липня в Парижі і присвячена обговоренню допомогового пляну міністра Маршала для відбудови Європи. На цю конференцію не запрошенні Еспанія та Німеччина. СССР відмовився брати в ній участь. Французьке міністерство закордонних справ повідомило про цю постанову Англії і Франції американського амбасадора в Парижі Джеферсона Кефферера й советського посланника в Парижі Богомолова. В своему листі до Богомолова Бідо пише, що західні великорідні держави сподіваються, що СССР ще таки приступить до співпраці. Усі європейські держави вітають співпрацю в ділянці здійснення пляну міністра Маршала, проте завдяки негативному ставленню СССР східно-європейські держави стоятимуть мабуть остронь.

До висланих запрошень додано французько-англійську пропозицію економічної співпраці. Мають бути виготовлені перегляди потреб і власних джерел по одиночних європейських держав і з 1. вересня вже в опрацьованому вигляді передані США. В конференції беруть участь і такі держави, що досі не співпрацювали безпосередньо при економічній відбудові Європи: Португалія, Греція та Ірландія. На конференції бере участь і Італія.

Чехо-Словаччина, Польща, Югославія, Угорщина, Румунія й Болгарія поки що згади не дали. Чехословацький прем'єр Готвальд і міністер закордонних справ Ян Масарик віїхали в Москву, щоб безпосередньо із Сталіном і Молотовом обговорити поодинокі питання американського допомогового пляну. Австрія через советський спротив на конференції не заступлена з огляду на те, що вона досі „окупована країна“.

Відповідь Румунії на ноту США і Англії

Букарешт. -- Румунський мін. внутрішніх справ Техарі Георгеску заяви, що його уряд повідомив про причини масових арештів уряду США і Англії. Він сказав, що арештовані належали до таємних протидержавних груп і незабаром будуть поставлені перед судом. Поліція вже протягом року пригладилася до їхньої діяльності. Преса буде докладно інформувати публічну думку про це.

Згідно з повідомленням допомогових румунських організацій, які є під впливом комуністів, в північно-східній румунській Молдавії панує голода катастрофа. В селах щоденно вмирає з голода 4—5 селян. 50.000 дітей в іншій провінції потребують негайної харчової допомоги. Сьогодні жива передбачається катастрофальними.

Європа потребує 10 мільярдів доларів

Вашингтон. -- Закордонний комітет американської Палати Репрезентантів бере до уваги те, що Європа впродовж трьох років потрібуватиме для відбудови 10 мільярдів доларів. Цей обрахунок тимчасовий і взятий тільки на підставі перевірення господарчого становища 18 європейських держав, крім СССР. Одночасно закордонний комітет Палати Ре-

Швейцарський подарунок

Мала територіально Швейцарія на протязі довгих років була для культурного світу місцем, де вироблялися і звідки ширілися високі ідеї рівності, братерства й вільності. Цю свою гуманітарну функцію Швейцарія з честью виконала і післі першої і як бачимо і другої всесвітніх воєн. Доказом цього є виставка швейцарської книги, що розташувалася в одній із залів Авгсбурзької міської бібліотеки й після 12 липня переїде до інших міст Баварії, правдоподібно в першу чергу до Нюрнбергу.

Виставлені книги подарувала Швейцарія містові Штуттгартові, що його гітлерівська Німеччина вважала „столицею ніщів, що є чужини“. Виставка показує наочно якими гуманними думками жили сини Німецького племені й німецької нації які не знизились до тих гідних та людоненависницьких думок, що ними жив тоталітаристичний нацистський режим та його „ідеологія“. Більше того, вона свідчить про те, що були й сини французького й італійського племені, які не пішли шляхом французького петенізму та італійського фашизму. Вони покинули свої рідні землі в часи лихоліття і в Швейцарії прилучилися до тих, що творили швейцарську націю, як спільноту різних національних культур, прообраз єдиної європейської культури різноманітної і многогранної як формою так і змістом своїм. Недурно В. Черчіл, пропагуючи ідею єдиної й многогранної Європи, вибрав Швейцарію, як місце виображення своєї історичної промови про потреби заложити нову Європу, як вільну спілку вільних держав і народів. Цією промовою він подав думку творити європейську націю яка визнає національні окремішності всіх націй Європи, які скотили б при взаємній повазі й визнанні природних прав людини й народів прилучитися до ідеї Об'єднаної Європи й визнати цю ідею своєю. Є над чим, отже, подумати й українцям, коли вони хочуть бути дійсною реальною сучасною нацією.

Тому й виставка швейцарської книги мусіла б зацікавити українських емігрантів. Але зацікавлення було, на жаль, мале. В квитках на видачу книг ми нарахували всього декілька українських прізвищ...

Бібліотека має коло 1.400 книг з найрізноманітнішими галузями культури, красного письменства й літературознавства, мистецтва, історії, політики, краснавства, філософії, релігії, психології й виховання, права, соціології, господарства, природознавства, медицини, математики й техніки. Значний є також відділ книг для молоді.

Надзвичайно цікаві книги присвячені минулій війні та ідеї об'єднаної Європи. Сюди належать такі книги, як книга шведа Стефана Сценда „Європейська Революція“, в якій дано всебічну критику німецького національ-соціалізму й московського більшовизму, серія книг видавництва „Ідеї й стремління сучасності“, „Політичні партії й війна“, „Війна й дипломатія“ — критика поведінки дипломатів різних держав, „Федерація й війна“, на службі мирові — федераційна ідея“, „Швейцарія кує свою долю“, „Перевиховання молоді“, „Шо таке Європа“, „Боротьба за Європу“, „Швейцарія єдина й різноманітна“, „Сумління Швейцарії“, „Демократія й Швейцарія“, „Трагічна Європа“, „Концентричні круги“ й багато інших.

Всі ці твори будуть думку й примушують кожного українця глибоко й всебічно переглянути свій світогляд і світо-

Становище українських ДП

Незабаром скінчиться другий рік нашого таборового життя, наповненого всячими терпіннями. Зазначимо зразу, що нехочемо цим висловити якісні докори на адресу УНРРА, бо вона зробила все можливе, щоб полегшити терпіння сотням тисяч переміщених осіб та врятувати їх від голоду. Проте ніхто не може заперечити, що наше таборове життя було завжди зв'язане з неприємними, щоденними турботами переплетене дуже частими скринінгами і всякою родою іншими перевірками. А хіба знайдеться такий табір, в якому не відбулася б облава, часом з участю советських старшин, коли таборяни, не раз через вікна з першого поверху вискачували, розбігалися по полях і ховалися в лісах. А скільки при таких „імпрезах” було самогубства зовсім невинних людей? Винних хіба тільки в тому, що люблять свій народ і свою батьківщину, але поки вона окупована ворогом не можуть туди вернутися, бо там їх жде неволя й повільна смерть.

А все таки деякі наші опікуни, чужинці й свої, вважають, що ми вже так звикли до таборового життя, що й не думаємо про те, що вони одного дня мусить скінчитися. Мовляв, ми вже так з таборами зажилися, що й не думаємо влаштовувати собі життя десь в іншій європейській країні, щоб не жити на чужому хлібі. Та вони не так. Ми припускаємо, що між нами є одинці, що так думаютъ. Але таких між нами може знайтиться дуже мало. І вони не можуть бути міркою для всіх українських ДП. Всім відомо, що українці трудолюбивий і працьовитий народ. Безперечно, що частинно бездіяльне таборове життя, відбувається, до певної міри, негативно на житті українських емігрантів. Але вони не таке вже трагічне, щоб українці не могли влаштовувати краще в якій-небудь країні за океаном або в Європі. Тільки хай буде нам це уможливлено!

Ми знаємо, що в найближчий час немаєдія наше масове переселення за океан. Про причини нам не говорять. Але певно, що вони не будуть транспортного характеру. Во коли західні альянти, зокрема Америка, могли перекинути до Європи мільйонові армії з повним озброєнням і амуніцією, включно до танків, то які труднощі при транспорті можуть зробити ім кількасот тисяч ДП з ручними валізками?! Тому представники УНРРА і Міжнародного Комітету Втікачів рідять нам через представників Україн-

ської Переселенської Ради записуватися на працю до якоїсь європейської держави, яка згодна прийняти ДП. Подібне бажання є в і представників українських заокеанських допоміжних комітетів. Нам не лишається нічого іншого, як взяти все це до уваги. При цьому наше одні тільки скромне бажання, щоб згадані представники спричинилися до того, щоб ті заинтересовані держави приймали фахівців, а не тільки 100% здорових і молодих людей.

Візьмім за порядком. До Бельгії українці дуже радо записувались і так робили б і в майбутньому, бо до цієї держави мають повне довір'я. Вони знають, що живучи і працюючи в цій державі почуватися страху і будуть користуватися повними правами і свободою, які існують як нормальні явища в більшій частині західноєвропейських держав, в Англії, Америці чи Канаді. Але нехай ця держава бере на працю також ремісників і старших людей, які можуть працювати в фабриках чи на якихсь інших працях. На вуглекопів всі ми не надаємо фізично. Але хай не забувають відповідні чинники про те, що більша частина українських емігрантів майже вісім літ нормально не харчується. Навіть за останні два роки таборові харчі не дорівнюють передвоєнним нормальним харчам. Ясно, що це виснажило й ослабило організм, а тому і найсильніший не буде в силі витримати два роки десь в застарілій, без вентиляторів шахті, працюючи денно вісім годин, деколи в воді,

на колінах чи лежма. Це наші опікуни повинні взяти під увагу.

Таке саме бажання маємо і до інших держав, щоб вони брали українських ДП не тільки на найтяжчі роботи, але щоб приймали також фахівців робітників і ремісників до різних варсттав, фабрик тощо і щоб інтелігенцію так само забирали на відповідну працю.

До Англії українські ДП поїдуть дуже рано, бо там будуть свободними, без страху і нудзи. Така висока культурна і цивілізована держава певне не візьме українських ДП тільки для того, щоб їх використати, як дешеву, чорноробочу силу. Але з такою великою охотою українські ДП не будуть іхати до Франції. Причина дуже проста. Правне становище українських ДП ще не оформлене. Франція — це країна, де часто міняється уряд. А це могло б одного разу негативно відбитися на становищі емігрантів. Тому було б добре і конче потребне, щоб ті українські ДП, які поїдуть до Франції на працю, були й на далі під правою охороною IPO.

Такі побажання маємо до представників Української Переселенської Ради і до наших міжнародних опікунів. З огляду на малу надію на масове переселення до заокеанських країв в найближчий час і можливе розв’язання ДП-таборів, що може настати скоріше, ніж того можна сподіватися, ми вже тепер повинні самі думати про своє майбутнє. Тому треба намагатися якнайскоріше вийти на працю до інших європейських держав і там влаштовувати собі нове, хоч і тимчасове життя.

Д-р Степан Розеха

„Народньо-республ. рух“ у Франції

„Народньо-республіканський рух“ — це цілком нове суспільне явище, цілком нова політична партія. Він створився під час останньої війни, і особливо змінився під час окупації Франції націоналістичною Німеччиною й грав видатну роль за часу т.зв. „резістансу“, тобто організованого спротиву окупантам.

Народньо-республіканський рух представляє собою одну з найцикавіших течій сучасної Франції. Представники цієї течії грали видатну роль в першому тимчасовому уряді Четвертої Республіки. Серед них в першу чергу треба згадати

християнського демократа Жоржа Бідо, що з днем звільнення Франції був незмінним міністром закордонних справ. Бідо підтримали мільйони французів на виборах установчих зборів, що виробляли конституцію 4-ої Республіки, а також на виборах національного парламенту Франції. Народньо-республіканський рух започаткувала група лівих інтелігентів-католиків, що хотіли примирити католицьку віру з вимогами нового політичного й суспільного розвитку Франції.

Ідеологія народньо-республіканського руху коріниться в посланні

Папи Римського Льва XIII, оголошенному на початку минулого століття й відомого під назвою „Regim peragam“. За поштовхом цього послання Марк Санье створив „Християнсько-суспільний рух ріллі“, господарську науку яку розвинув Ле Пле. З того руху вийшло пізніше дві партії „Народні демократи“ й „Молода республіка“. Ці течії були пізніше розвинуті такими мислителями, як Жак Марітен і письменник Моріяк, що редактував часопис „Нинішній час“. Ці течії й підперли Жоржа Бідо.

Новий „народно-республіканський або народно-християнський рух“ об’єднує тепер всі вищезазначені ідейні течії й координує їх. Він має стремлення набути надконфесійний характер і тому поєднує з протестантською групою Емануїла Мунье, що купчиться навколо „персоналістичного“ часопису „Дух“ (Esprit). Християнський народний рух ладен взяти діялектичну методу, критику капіталізму, як господарської системи й визнання важливості політичної ролі мас. Він визнає теорію рефлексів, відгуків, за психоаналізом Фрейда „екзистенціалізм“ Гейдегера й Сартра, а також підприєм й визнає теорії Айнштейна, Планка й Брглі.

Ця нова християнська течія різуче йде в напрямі радикальних реформ побудови суспільства й намагається вдергати й примирити вимоги демократії й багатства віри.

Політична програма народньо-республіканського руху вимагає націоналізації ключевих промисловостей, але відкидає всяке насильне рішення цієї справи, чим різко протиставляється комунізму. В справі урядування народньо-республіканський рух вимагає модернізації, й демократичного виборного порядку в громадах і загальнодержавних установах. В площині суспільній народньо-республіканський рух вимагає нового впорядкування приватної власності, щоб людина не була закріпачена капіталізмом.

С. Г-ко

„Час запитань“ в Палаті Громад

Час від часу можна прочитати в світовій пресі про важливу новину, що починається такими словами: „У відповідь на запитання, поставлене в Палаті...“, за якою йде ім’я міністра, що відповів на запитання. Ця формула звичайна, і хто читає газети, той вважає її за частину політичного словника, не пробуючи зрозуміти роля і походження „запитань“ в Палаті Громад. „Час запитань“ не має нічого спільного із звичайними інтерпеляціями, це особлива установа, визнана процедурою в рамках британської демократії.

„Запитання в Палаті“ це порівнюючи новітня справа. Зважте, що я сказав „порівнюючи“, бо „переше „запитання“ було поставлено в „Палаті Лордів“ в 1721 р. Але що значить традиція, що має 225 років в історії „матері парламентів“, народження якої відбулося в середніх віках?

Петля рожевого банта. Цю традицію пригадують кожному членові парламенту, коли він входить до Вестмінстерського дворця й скидає свій капелюх та плащ в роздягальниці. Мала петля банта, прироблена до гака для підвішування плаща: вона призначена для шпаги. Посол наших часів, природно, не носить шпаги, як робили його попередники 200 років тому. В самій Палаті лише вузький простір відділяє лаву міністрів, що сидять в першому

ряді, від лави опозиції, де сидять керівники групи меншості. Цей простір покритий килимом. Коли під час промови член парламенту переходить через зовнішній край килима, його негайно закликають до порядку. Значення цього звичаю полягає в тому, що ні один член парламенту, який промовляє, не повинен приступати близче як на віддалі довжини „шпаги“ до політичного свого противника. Це залагодження непорозуміння словом, а не шпагою, було без сумніву мудрим заходом в ті часи, коли різниці поглядів вирівнювались легко двобоєм. З цього повстав той ступінь ввічливості й толерантності, які відрізняють британський парламент від інших. Точне додержання численних традиційних правил сприяє додержуванню поваги до думки противника навіть при найгостріших суперечках. Таким чином британські депутати цілком свідомо не тільки додержуються життєвої спадщини минулого, але вони також виховують і навчають майбутніх покоління. Британська парламентська система така гнучка, що відповідає потребам наших днів і залишається кращою від систем будь-якої іншої країни.

„Запитання“ в Палаті впорядковані давніми й сталими правильниками. Під час перших чотирьох днів тижня перша година засідання присвячена „запитанням“.

Ніякі обмеження не в’яжуть посла, що ставить запитання, при умові коли цей спосіб запитування уряду не суперечить парламентській процедурі. Тому, що зацікавленому міністрові або його заступникові належить відповісти особисто на кожне запитання, то від часу запитання до часу відповіді міністра минає два дні, щоб дати час міністрові зібрати потрібні документи.

Опис запитань: Не можна краще описати цю процедуру як таким прикладом. Посла Сутторту повідомила фірма усно або письмово, що склади цієї фірми, реквізовані урядом під час війни, ще досі не повернені. Один із найважливіших обов’язків посла — це негайно подбати про оскарження в цій справі й про прискорення розв’язання. Він може звернутися або листовно до відповідного міністра або, коли випадок має поважне громадське значення, в доповіді Палаті про цей випадок під час „години запитань“. Коли він вдається до останньої процедури, він пише запитання на аркуш паперу, на якім він ставить зірку, щоб показати, що він хоче усної відповіді й подає папір одно му з секретарів Палати. Запитання збируються, розподіляються між міністерствами, яких вони торкаються, нумеруються й записуються до порядку денного одного з найближчих засідань. Всі посли одержують копії списку запитань. Список цей подається зацікавленим міністром і пресі.

Вертаємося до нашого прикладу: міністерство громадських робіт, якого він торкається, виготовляє тим часом відповідь, даючи в ній всі потрібні пояснення.

Коли надходить день відповіді на запитання, спікер, себто голова Палати Громад, в належній одязі і парику сідає в крісло, і „час запитань“ починається. Спікер викликає по черзі послів, записаних на копії порядку денного. Посол Сутторту встає і каже: „Число 15, пане голово, адресоване міністрові громадських робіт“. Останній тоді коротко пояснює, чому склади досі не повернуті. Але відповідь не задовільняє посла, який за дозволом голови ставить нові запитання міністрові. Він вимагає від міністра деяких пояснень, але голова уникає продовження суперечок і переходить до ближчого запитання. Коли все ж таки посол вважає, що відповідь міністра не задовільняє його, він може попередити, що знов поставить запитання.

Цілком справедливо кажуть, що запитання, поставлені в Палаті кидають світло у всі кутки й закутки громадської адміністрації. Ці запитання зачіпають не тільки внутрішні справи. Дуже часто вони зачіпають справи зовнішньої політики, і буває часто, що відповіді міністра викладають становище уряду в сенсаційний спосіб, бо запитання відповіді тоді так важливі, що вимагають виступу прем’єр-міністра, який особисто пояснює погляд уряду.

Конференції УВАН

22-23. червня 1947 року в українському таборі Міттенвальді відбулися наукові конференції двох груп Української Вільної Академії Наук, літературознавчої та мовознавчої, присвячені пам'яті Проф. Василя Сімовича.

Після привітань і обрання президії Проф. Я. Рудницького дав загальну характеристику наукової й громадської діяльності покійного вченого, а дійсні члени УВАН і присутні гості, поділилися спогадами про нього. Проф. В. Дорошенко найдокладніше схарактеризував працю В. Сімовича в період першої світової війни (1914-1918 рр.). Проф. д-р Л. Білецький зупинився на празькому періоді життя й науково-педагогічної діяльності В. Сімовича. Поет С. Гординський виступив із короткими споминами і зачитав власний дружній пародійний вірш, присвячений В. Сімовичу. Д-р Пшепорська розповіла про наукову, педагогічну й організаційну діяльність В. Сімовича в останні чотири роки його життя. Д-р Німчук яскраво змалював участь В. Сімовича в роботі Українського видавництва й його мовно-редакторську працю.

В другій частині конференції зачитано й обговорено шість доповідей. Гість конференції Професор Станкевич кривицькою мовою виголосив змістовну доповідь на тему „Гісторичні назови кривицького народу”. Докладно проаналізувавши генезу назов кривицького народу і краю (кривичі, Кривія, літви, Литва, білоруси, Білорусія), доповідач переконливо довів, що тільки назва „Кривія і кривичі” правильна і що її вживає вся національно-свідома частина кривицького народу. В дискусії взяли участь д-р Баран і проф. Ковалів.

В доповіді проф. В. Чапленка „До початків поважного мовостилю” досліджено перехід І. Котляревського від бурлескного стилю до стилю поважного. Проф. В. Державин зазначив, що наявність сентиментальних елементів не можна називати „поважним” стилем. Проф. Ю. Шерех звернув увагу на те, що вже в останніх розділах „Енеїди” виразно помітний відхід І. Котляревського від бурлескного стилю. Д-р Я. Рудницький і д-р Пшепорська також внесли деякі додатки до доповіді В. Чапленка.

Проф. В. Шерех в своїй доповіді на тему „Назви речень”, подавши спочатку аналізу поглядів Шахматова, Пеш-

Права особи. Список запитань дає сам по собі доказ обсягу інтересів Англії. Запитання зачіпають як дрібні поточні зловживання, так і справи великої політичної ваги або несправедливості, жертвою якої став якийсь громадянин, чи інтереси нації. Ось кілька: „Чи уряд виявив можливості дозволу тютону з Греції й Болгарії? Якщо так, то які саме наслідки?“; Яка загальна вартість майна, грошей, цінностей, цінних речей, що належали Адольфу Гітлеру і Герману Герінгу? Де знаходитьсь це добро? Що з ним сталося? Чому листи цивільних осіб, що перебувають у британській окупованій зоні Німеччини, ще досі підлягають цензурі? Скільки шпиталів в колоніях Західної Африки мають рентген. апарати? Скільки шпиталів їх не мають? Чому висадили в повітря острів Гельголанд? Чому не вживають заходів, щоб повернути цей острів Англії або Данії чи віддати його ОН?

На кожній годині запитань дають міністри коло 100 відповідей. Крім того на багато запитань дають відповіді письмово. Всі ці відповіді публікуються в „Гансарді”, офіційному часописі парламентських дебатів.

Такою процедурою британська парламентська система дозволяє громадській думці контролювати всі міністерські департаменти. Трудно знайти більше дійовий і швидкий спосіб, як „час запитань в Палаті Громад“.

Л. Робертс

ковського, Булаковського та німецьких мовознавців на природу називних речень, докладно і грунтально на матеріалі сучасної української мови прованалізував залишки старих явищ у сучасній мові і подав в оригінальному освітленні питання про генезу називних речень. З приводу цікавої й грунтовної доповіді відбулася досить жвава дискусія.

У доповіді проф. д-ра Я. Рудницького на тему „Український етимологічний словник“ доповідач подав докладні відомості про свою 5-річну працю над українським етимологічним словником. На підставі етимологічної аналізи слова „гагілка“ доповідач наочно ілюстрував свою методологічну схему опрацювання матеріалу.

Доповідь проф. П. Ковалєва на тему „Зв'язка в українському реченні“, присвячена нормативним питанням, викликала жваву дискусію. Доповідач і опоненти відзначили факти засмічення української літературної мови надмірним вживанням з'язки „є“ і поширенням нелояльних для української мови зворотів „це не є“ (зам. це не), „його обов'язком, є зробити“ (зам. „його обов'язок — зробити це“ і т. ін.). Доповідь проф. Лева подала докладну аналізу лексики й морфології творів представників т. зв. „руської трійці“. **П. О.**

Серед доповідей з циклу літератури особливе зацікавлення викликала доповідь проф. В. Державина: „Національна література як мистецтво“. Обговоривши різні розуміння національної літератури, доповідач приходить до висновку, що національна, це література, що формує націю духовно, тівало визначаючись на її ментальності, і що це — явище однако естетичне, як ідеологічне. З цього погляду, дякі т. зв. українські твори не належать до української літератури, навпаки, такі іншомовні твори, як Тарас Бульба мусить бути до неї заражовані.

Проф. Л. Білецький у доповіді: „Проблема внутрішньої форми“ з'ясував, як ця проблема відбивається в студіях О. Потебні, який твердив, що внутрішня форма — це найголовніший образ в поетичному творі. Пізніші дослідники викривили цю проблему, висунувши твердження, що внутрішня форма — це зміст твору і його ідейне оформлення. Проте внутрішня форма не зміст і не ідея, а внутрішнє оформлення фабули її сюжету твору, спрямоване на його течію.

По вислуханні двох рефератів, присвячених справі організації науки (Д-ра В. Кубійовича) та справі організації діячів науки д-ра П. Герасименка) з'їзд, після жвавого обговорення порушених тем, досить багато часу присвятив обмежуванню проекту статуту організації українських наукових працівників.

Після організаційних справ з'їзд вислухав доповідь д-ра В. Шлемкевича на тему „Українська інтелігенція і її роль у визвольних змаганнях від 1917 року“. Доповідь зробила на присутніх величезне враження не тільки думками, порушеними нею, а й тим поважним тоном, яким трактовані були може найдразливіші і найбільші проблеми нашого недавнього минулого.

З'їзд доручив президії подбати про те, щоб ця доповідь якнайшвидше була видрукувана і дійшла таким чином до широких кіл нашого суспільства.

З чергі зайнявся з'їзд обговоренням та ухваленням резолюції з приводу заслуханих доповідей першого дня, а пізніше вибрав керуючі органи новоповсталої організації „Спілки Українських Наукових Робітників“.

Закінчився з'їзд заслуханням в скороченому вигляді з огляду на пізній час, доповіди Проф. М. Ветухова на тему „Нові ідеї в біологічних науках“.

му, це процес твору, що йде від уявлення через образ до сюжету в його внутрішній символізації.

Талановитий реферат Є. М. „Ю. Липа, як поет“ воскресив перед присутніми різноабордану постать д-ра Юрія Липи. Ю. Липа в своїй творчості осягнув справжніх вершин поезії, ставши поетом для поетів, для вибораних. У тематиці й мові Липа відкриває добу пізнього середньовіччя, що надає його вислову ляпідарності й вимовности. Але він — поет лише однієї книжки-збірки „Суворість“. Іншим збіркам доповідач не надає суттєвого значення. Це тому, що від тридцятих років Липа щораз більше відходить від поезії, починає творити прозою та віддається публіцистичній та суспільній діяльності. У збірці „Суворість“ увесь поет Липа з його чистою викінченістю стилю, так безтрадиційного у нас. Своєю князівською тематикою до Липи наближався Юрій Дараган, але Дараган не володів засобами відповідними тематиці. Недоцінені також драматичні поеми Липи, як „Поєдинок“, „Мар і учень“, де проявляється майстерне володіння моно- й діялогом. Липа не був яскравий, — це графік в поезії так само як Рільє і Валері.

Д-р О. Грицай прочитав доповідь „Франко, як творча особистість“, що їх почав спогадом про прощення Франка над його свіжою могилою, що закінчила трагічно поетове життя. Життя це було постійним контрастом поетового духу й умов його земного існування. Тепер є небезпека страфаретизування поетового обличчя, зробивши його каменярем, мулярем або пекарем, що випікає хліб для народу. Звичайно характеризуючи Івана Франка, виходить з його ювілейної промови 1898 р., забувавши, що там Франко навмисне говорив лише про громадський бік свого вияву. В свій час наше суспільство жахалося думки, що Франко — декадент. Лише тепер підхід громадянства до поезії грунтально змінився й такі колишні страждалици-декаденти, як Оскар Уальд і ін. тепер першорядні зірки на мистецьким небосхилі. З значних мистецьких рис Франка, доповідач називає декілька, як еротика в його — не лише поетичних, але й прозаїчних — творах, як стихія кримінального („Біля домашнього огнища“) до тяжко ще вирішити, чи письменника притягає сама психологія злочину, чи моралізаторський момент. У інших творах добачає доповідач екстатичний транс, напр., у творі „Як Юра Шкрумеляк брив Черемош“.

Обидві конференції успішно провели свою працю, доповіді були на високому науково-методологічному рівні. **I. K.**

Перший з'їзд науковців

Резолюції I з'їзу Українських Наукових Працівників на еміграції

1. Всебічна розбудова української науки, як невід'ємної складової частини світової науки є одно з найважливіших історичних завдань української еміграції.

2. Головним завданням, що стоїть нині перед вільною українською науковою думкою є захист української нації від наступу на неї ворожих тоталітарних ідеологій.

3. Українська наука на еміграції має завданням передусім тримати на високому рівні в умовах демократії українську духовість для збереження її для нашої нації і для презентації перед зовнішнім світом.

4. Українська наука на еміграції повинна в першу чергу зайнятися питаннями і темами актуальними для нашого духовного національного розвитку.

5. Констатуючи, що на еміграції вже існують декілька різноманітних наукових організацій чи об'єднань і враховуючи потребу консолідації всіх українських наукових сил і їх праці для виконання завдань, що стоять тепер перед українською науковою, визнати за конечно потрібне об'єднання діяльності всіх цих організацій в порядку плянового узгодження або організаційного об'єднання.

6. Створена цим з'їздом професійна організація на еміграції має об'єднати всі наукою сили і подбати про створення їм належних умов для творчої праці.

7. З'їзд підкреслює необхідність всеобщно забезпечити можливість дальшої праці наших високих школ на еміграції.

ВИБОРИ НОВИХ ПЕРЕСЕЛЕНСЬКИХ УПРАВ

На останньому Пленумі Головної Української Переселенської Ради встановлено, що одна з причин повільної, а часто й недбалої праці тaborovих переселенських управ полягає в тому, що членів управ не вибирали члени „Переселенського фонду“, але призначали тaborovих рад, які часто-густо до цієї відповідальної роботи покликали людей зовсім байдужих до справ переселення.

Це привело до того, що досі всього 16 проц. громадян-емігрантів вступило в члени „Переселенського фонду“. Є тabor, що зовсім не мають тaborових переселенських управ, або мають їх лише на папері. Таке ставлення до справ переселення не може дати якихнебудь позитивних наслідків. Найкращим доказом занедбання цієї справи з боку „призначених“ тaborових переселенських управ може бути те, що досі не одержано ні одного проєкту коопераційної поселенської громади з якогонебудь тaborу до Центральної Управи.

Цей недемократичний спосіб вибору керівних органів цієї найважливішої установи мусів дати такі висліди, які масмо.

Добре, що на останньому Пленумі ГУПР змінено статут ГУПР в тому напрямі, щоб представникам Тaborових Переселенських Управ дати право участі в виборах народів Пленуму. Але одночасно з тим анулювано способ призначення Тaborових Переселенських Управ Тaborовими Радами.

Цю зміну треба негайно впровадити в життя. З цією метою теперішні taborovі Переселенські Управи або окремі ініціативні гуртки громадян — члени Переселенського фонду, повинні скликати загальні збори учасників переселенського фонду і провести вибори нових Taborових Переселенських Управ. Тaborова Переселенська Управа складається з трьох осіб: голови і двох членів, яких затверджує Президія Головної Української Переселенської Ради.

За статутами та інформаціями треба звертатися до Центральної Переселенської Управи в Мюнхені.

Для встановлення нормальної праці треба негайно по всіх taborах перевести загальні збори членів переселенського фонду, до якого треба притягти всіх громадян і вибрати нові управи. Здається немає ніяких перешкод у тому, що цю акцію перевести зараз негайно. Розуміється, що члени Taborових Переселенських Управ, які виконували свої обов'

КОРОТКІ ВІСТКИ

★ Англійський король Юрій VI призначив 3. липня Еріо, голову Французьких Національних Зборів.

★ За ревізією мирового договору з Італією, виступив аргентинський уряд і за-пропонував південно-американським державам розпочати в цій справі спільні кроки перед ОН.

★ В Східній Словаччині впроваджено поліційну годину. Як причину цього розпорядження подають, що тут діють партизани.

★ Угорські Національні Збори ратифікували мировий договір. Британія і США також недавно ратифікували мирні договори, але з советської сторони в цій справі нічого не відомо.

★ В Парижі відбулися великі 46.000 збори „Французької Народної Унії”, на яких піддано гострій критиці політику французьких комуністів.

★ Австрійське міністерство внутрішніх справ повідомило про перехід на австрійську територію з Югославії озброєних банд.

★ Англійський уряд вислав третю протестаційну ноту до СССР в зв'язку з ситуацією в Угорщині. Другу ноту відслано до болгарського уряду, в якій за-суджується закриття двох опозиційних часописів.

★ Французькі Національні Збори ви-словили довір'я 331 голосами проти 247 голосів прем'єрові Рамаде і його урядові.

★ Як повідомило англійське міністерство воєнноморської флоти, Англія в останній війні втратила 1.503 воєнних кораблів. Втрати торговельної флоти становлять 2.426 одиниць.

★ Міністер Бевін між 12-15. липня має відвідати англійську окуповану зону Німеччини.

★ СССР вишколює 100-тисячну армію парашутистів. США мають лише одну дивізію парашутистів приблизно 13 тис. осіб.

★ Представник китайського уряду заявив, що громадянська війна в Китаї може допrowadити до міжнародного конфлікту, тому що по стороні комуністів бореться щораз більше корейських кому-ністів і половинних японців.

★ США мають намір закупити в Англії умундурування і узбріння для грецької армії. Для цієї мети має бути видано 125 мільйонів доларів.

★ Як повідомило англійське міністерство за-кордонних справ, мін. Бевін відклал свої відвідини англійської зони Німеччини, які мали відбутися в середині липня ц. р. Праця над допомоговим пляном Маршала вимагає його присутності в Лондоні.

★ Головнокомандувач англійської військ в Італії замінив кару смерті на досмертну в'язницю Альфредові Кесельрінгові (кол. нім. головнокомандувачеві в Італії) і двом кол. німецьким генералам Макензові та Мельцерові.

★ Советсько-американські розмови в справі створення тимчасового уряду Кореї стоять на мертвій точці.

★ Італійські комуністи оголосили го-стру опозицію християнсько-демократичному урядові де Гаспері.

★ 14. липня вся Франція урочисто святкуватиме свято незалежності.

★ Колишній румунський король Карло в Ріо-де-Жанейро одружився з тяжко хворою Люпеску.

★ Англійський представник в Раді Безпеки заявив, що Харта ОН може бути порвана і скована, коли тяжке становище на Балканах не буде упорядковане. Америка хоче вислати на неокреслений час балканських спостерігачів, але проти того запротестували росіяни.

★ Д-ра Гуїдо Шмітта, кол. австрійського міністра закордонних справ, якого обвинувачували за державну зраду виправдано, але антифашистична комісія його обвинувачує.

★ Шість німецьких журналістів виїхали на 16-денні відвідини до Англії.

★ Геське міністерство внутрішніх справ вжило гострих заходів проти нелегального переходу кордону з советської зони. Американські літаки разом із зміцненою німецькою прикордонною поліцією контролюватимуть кордон.

★ Спеціальний парламентський комітет опрацьовує нову конституцію Чехо-Словаччини. Один із членів комітету заявив, що можливо буде створено дві самостійні законодавчі палати — одна для Чехії і Моравії і друга для Словаччини.

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ

Нова прем'єра оперового ансамблю

Після довшої перерви, український оперовий ансамбль дав нову прем'єру — оперету Штрауса „Циганський барон”.

Обрання саме цієї оперети для чергової вистави можна вважати вдалим. Йоган Штраус, славнозвісний автор легких безжурних романів, також і своєї оперети, кращими серед яких є „Циганський барон” та „Летюча миша”, сповнив тією ж грайливістю й прозорою мелодійністю, завдяки чому ці речі знайшли собі одностайні визнання на європейській оперетковій сцені. „Циганський барон”, зокрема за свою суцільну музичну партитуру, здобув репутацію скоріше комічної опери, ніж оперети і був одною з перших, що з'явилися в українському перекладі на нашій сцені.

Український оперовий ансамбль прикладав багато зусиль для виставлення цього твору, розподіливши ролі між провідними своїми учасниками. В ролі Жупана виступив

уперше в українському Оперовому ансамблі арт. І. Уманців. Добра гра, впевнена постанова на сцені та великий гумор, з яким провів виконавець свою роль, сприяли його успіхові, чому не пошкодила навіть і незадовільна подекуди дикція в вокальних номерах.

Гарно провела партію Саффі арт. К. Задорожна, створивши екзотичний темпераментний образ пристрасної жагучої циганки, добрий і з вокальним боком.

Слабше грали С. Хвиля (Отторак) і Рудавський (граф).

Режисерська праця загально добра і старанна, проте потрібно провести додаткові репетиції масових сцен, учасники яких ще добре не знають своїх обов'язків. Декорації і вбрація добри.

С всі підстави сподіватися, що з виліченням поодиноких недоліків вистава зазвичай на повний голос і буде цінним вкладом у процес обдарованого колективу. Г. О.

Українське Евангельське Богослужіння

Заходами Євангельського Комітету Української Евангельської Церкви відбулося 22. червня 1947 року в Люксембурзі в Мюнхені з нагоди прибуття Голови У.Є.О. Америки Й. Канади п. Суперінтенданта В. Кузева урочисте Богослужіння.

Відправлив Голова Церкви в супроводі трьох українських пасторів — п. п. Зaborця, Яремка і Ніщика. Пан Суперінтендент в короткій та змістовній проповіді до слів Христа: „Прийті до мене, всі струджені і обтяженні, і я заспокою вас” — звернув увагу на те, що годі людині скинути ярмо, те чи інше ярмо все одно треба нести але приймі нечу же гніточку, а ярмо обов'язків супроти свого народу. Далеко легше зуміємо оцінити це ярмо, якщо візьмемо на себе перш за все ярмо Христа, котре як сам Спаситель каже, є любе.

В цім Богослужінні крім трьох українських пасторів, взяли ще участь німецькі та американські пастори, а саме: німецький пастор Шмітт, американські пастори — військові капеланя Гічес і Шерцер, голова „Гральго” та директор ІМКА — Ноя.

Всі ці гости в теплих словах передали привіт початковій Українській Евангельській Церкві на еміграції та грома-

дяництву, яке прибуло в великий кількості на це Богослужіння. Кожен із слухачів відчув і зрозумів, що тільки через любов до Бога — до Христа Спасителя — можна усунути всікі сварі й непорозуміння не лише у близькій і тіснішій спільній клітині — в родині, церкві і взагалі у всьому національно-політичному житті одного народу, але християнська любов може з'єднати навіть всі народи разом до спільній співпраці для добра, спріку і спасіння цілого народу.

У великій мірі до піднесення морально-духового настрою приступіні спричинився славний хор „Україна” під диригуванням п. проф. Нестора, який відстівав деякі концертові пісні Бортнянського та Лисенка, як „Тебе Бога хвалимо”, „Голосом моїм я Господа благав”, „Ти, що херувимів” та закінчив гимном „Воже Великій, єдиний”.

На Богослужінні зібрано 258 марок, які віддано до українського Червоного Хреста на фонд допомоги інвалідам. Прекрасна катедра Св. Луки не відзначає на великий дощ, була переповнена українським громадніством Мюнхена та близьких і дальших його околиць.

Учасник

ШЛЯЙСГАЙМ

Настоятель парафії о. Микола після Служби Божої оголосив, що наш табір одвідає Архиєпископ Михаїл.

14. червня о 6 годині веч. ударили в дзвін і люди почали підходити до церкви. В 6 год. 30 хв. десь недалеко загудів форд і за хвилину авто зупинилося проти церкви. З нього вийшов Владика Михаїл в супроводі духовенства. Перед церквою біля троїмальної арки Владику зустріли всі мешканці табору невеликої україн. колонії і привітали представники української громади та голова міжнаціональної таборової ради.

Вітаючи Владику, представник української громади, просив Його Преосвященство помолитись за долю вигнанців та за спокій душ тих, що на чужині, в кам'яністій німецькій землі на віки спочили. Просить же Високопреосвященний Владика Всевищного, говорилося в промові, щоб Він захистив всіх тих, що борються за визволення України, дав їм силу і віру в перемогу, а зброю направлену на них ворогом, направ в бік її власників. Після цього Владику привітав пастор п. Василя Карапула.

На Службі Божій, були присутні представники місцевої німецької і американської влади та працівники місцевої УНРРПА.

По Службі Божій Високопреосвященний Владика, біля братської могили відправив панахиду по погиблих борцях за волю Батьківщини. Після панахиди о 2 год. в таборовій Італії всі таборяні влаштували на честь Владики прийняття.

УКРАЇНЦІ!

Наступ на рештки українських національних позицій на всій українській території не припиняється. Единим носієм української незалежницької державно-політичної думки, єдиним восьмі українських культурних цінностей, єдиним зберігачем українського національного обличчя — є тепер — еміграція.

Ця обставина накладає на українську еміграцію особливі завдання політичні, пропагандивні, культурно-творчі. Зберігати національні культурні вартості, широку розгортали процес творення нових культурних цінностей, посібляти розвиткові української науки, літератури та мистецтва, включати свої надбання в творче руслу всіх народів світу — це один із розділів нашої національної програми боротьби.

Здійснити цей розділ хоче Українська Вільна Академія Наук. Але її сили, Папава заслабі, щоб виконати таке велике завдання. І тому до помочі мусить стати все свідоме українське емігрантське суспільство. З уваги на це ініціатива група громадян, що близьче стоять до цих справ має намір покликати до життя окрім „Товариства Прихильників Української Вільної Академії Наук“. Ми глибоко в цьому переконані, що всі Українці, які хочуть виправдати своє перебування на еміграції відповідним вкладом у боротьбу за українську національну державу — стануть активними членами цього товариства. Організації Збори Товариства Прихильників Української Вільної Академії Наук — будуть скликані найближчими дніми. Про час і місце зборів буде своєчасно повідомлено в пресі.

Августбург, 4. 7. 47.

Ініціативна Громадська Група
та
Президія Української Вільної
Академії Наук

З'їзд політв'язнів

1. липня ц. р. відбувся в Мюнхені П. з'їзд Товариства Українських політв'язнів. До президії з'їзу обрано: Почесним головою ген. Капустянського, головою з'їзу д-ра Россоха, заступником проф. Олексієва і секретарями •ред. Никорович і о. проф. Данилевського. Т-во має 727 дієвих членів, що просидли в тюрях під різними заламаннями понад 1.400 літ, і біля 1000 кандидатів. 10 філій, з яких Мюнхенська і Регенсбурзька мають понад сто членів. Видано допомогу на суму 11 тисяч марок. Розшукано в Дахав біля 12 тисяч українських осіб, що там сиділи, або загинули. Вирішено прийняти нових членів і покликати видавничу діяльність та пропаганду на візволюному полі.

Головою та по поводу обрано проф. д-ра Герасименка, а між іншими членами керівних органів стрічкою такі імена: ген. Капустянський, д-р Л. Ганкевич, д-р Россох, проф. Олексій, проф. Гришко, ред. Курдідак, проф. інж. Стратієнко, ред. Никорович і т. д.

<p

